

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

dr Janusz KOCHANOWSKI

Warszawa, dnia *18/12/2002*

RPO-R-072-45/07

00-090 Warszawa Tel centr 0-22 551 77 00
Al Solidarnosci 77 Fax 0-22 827 64 53

Pan
Prof. Zbigniew Cwiąkalski
Minister Sprawiedliwości
Prokurator Generalny
Warszawa

Hielen Lauwery Panie Ministrze.

Protokół fakultatywny do Konwencji sprawie zakazu stosowania tortur oraz innego okrutnego, nieludzkiego lub poniżającego traktowania albo karania, przyjęty przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych w Nowym Jorku dnia 18 grudnia 2002 r. (OPCAT), został ratyfikowany przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 2 września 2005 r., na podstawie zgody wyrażonej w ustawie. Zgodnie z art. 28 ust. 1 tego Protokołu, wszedł on w życie w dniu 22 czerwca 2006 r., także w stosunku do Rzeczypospolitej Polskiej.

Ratyfikując wyżej wymienioną umowę międzynarodową, Polska zobowiązała się wyznaczyć bądź utworzyć jeden lub kilka niezależnych krajowych mechanizmów prewencji, w celu zapobiegania torturom na poziomie krajowym (art. 17 OPCAT). Termin, do którego władze naszego kraju były zobowiązane to uczynić, minął w dniu 22 lipca 2007 r. Z informacji umieszczonych na stronie internetowej Stowarzyszenia Zapobiegania Torturom wynika, że również w innych państwach, które ratyfikowały bądź przystąpiły do OPCAT, trwają prace zmierzające do utworzenia krajowych mechanizmów prewencji.

Rzecznik Praw Obywatelskich został wytypowany do pełnienia funkcji krajowego mechanizmu prewencji w uzasadnieniu do ustawy z dnia 8 lipca 2005 r. o ratyfikacji Protokołu fakultatywnego do Konwencji w sprawie zakazu stosowania tortur... (Dz. U. z 2005 r., Nr 150, poz. 1253). W piśmie z dnia 13 marca br., skierowanym do Pana Jana Ciszewskiego – Dyrektora Departamentu Współpracy Międzynarodowej i Prawa Europejskiego Ministerstwa Sprawiedliwości (RPO-Dz-VII/073/6/07/JZ), poinformowałem o pracach, jakie są podejmowane przez Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich w zakresie utworzenia krajowego mechanizmu prewencji. W dalszym ciągu władze naszego kraju nie powierzyły jednak oficjalnie,

na podstawie art. 3 OPCAT, pełnienia funkcji krajowego mechanizmu prewencji polskiemu Ombudsmanowi. Mimo to, pracownicy Zespołu Prawa Karnego Wykonawczego w Biurze RPO, w którym ma być skoncentrowana działalność krajowego mechanizmu prewencji, przeprowadzają regularne wizytacje w miejscach izolacji. Przewidujemy, że za 2007 r. zostanie opracowany i opublikowany roczny raport z działalności Biura Rzecznika Praw Obywatelskich, uwzględniający sposób traktowania osób przebywających w miejscach detencji oraz poszanowania ich praw.

Oprócz Zespołu Prawa Karnego Wykonawczego, także Zespół Praw Żołnierzy i Funkcjonariuszy Służb Publicznych oraz Zespół Administracji Publicznej, Zdrowia i Ochrony Praw Cudzoziemców wizytują miejsca izolacji. Poza tym, w związku z utworzeniem Zespołów Terenowych Biura Rzecznika Praw Obywatelskich w Katowicach, Wrocławiu oraz Gdańsku, pracownicy tych Zespołów mogą uczestniczyć w realizacji zadań krajowego mechanizmu prewencji.

Uprzejmie informuję Pana Ministra, iż w dniu 10 grudnia br. otrzymałem informację, że w dniu 26 października br. została utworzona grupa inicjatywna, która przyjęła nazwę „Porozumienie na rzecz wprowadzenia OPCAT”. W jej skład wchodzi przedstawiciele środowiska akademickiego oraz organizacji pozarządowych, którzy zajmują się zagadnieniami ochrony praw człowieka. W najbliższym czasie spotkam się z Panem Prof. dr hab. Andrzejem Rzeplińskim oraz innymi reprezentantami tego Porozumienia, celem przedyskutowania organizacji i kompozycji krajowego mechanizmu prewencji.

W związku z powyższym, uprzejmie proszę Pana Ministra o podjęcie inicjatywy w zakresie realizacji zobowiązań wynikających z Protokołu fakultatywnego do Konwencji w sprawie zakazu stosowania tortur oraz innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania i oficjalne powołanie krajowego mechanizmu prewencji. Proszę o rozważenie, czy nie jest konieczne zorganizowanie publicznej debaty na temat działalności krajowego mechanizmu prewencji w Polsce oraz wprowadzenie ustawodawstwa implementującego, które zapewniałoby tej instytucji wymaganą funkcjonalną niezależność, niezależność jego personelu, wskazywało jego skład oraz zasady działania.

Informuję, że z pismem o podobnej treści zwróciłem się do Ministra Spraw Zagranicznych.

*Łeус Ягаг науд
Јаеи Коћаевоше*